GR

Mevr. Van dermeersch

Alle briefwisseling te richten aan het college van burgemeester en schepenen,
Grote Markt 1,
2000 Antwerpen 1.

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
15-09-2026	2026_SV_00426		26 oktober 2026

Geachte mevrouw Van dermeersch,

Naar aanleiding van uw vragen over de impact van de federale hervorming van de werkloosheidsuitkeringen op het aantal leefloongerechtigden in Antwerpen, kunnen wij u het volgende meedelen:

Evolutie van het aantal leefloongerechtigden

Wij werken met rapporteringscijfers op kwartaalbasis.
Het aantal leefloongerechtigden steeg van 7.838 in het vierde kwartaal van 2025 naar 8.578 in het eerste kwartaal van 2026 (+740 personen of +9,4%). In het tweede kwartaal van 2026 liep dit verder op tot 9.937 leefloongerechtigden, een bijkomende stijging van 1.359 personen (+15,8%).

Personen die hun werkloosheids- of inschakelingsuitkering verloren

Tussen oktober 2025 en 15 september 2026 hebben ongeveer 10.000 Antwerpenaren een brief ontvangen die het einde van hun recht op een werkloosheids- of inschakelingsuitkering aankondigde.

Van deze groep:

- Namen 4.803 personen contact op met onze dienst sociale dienstverlening;
- Kregen 328 personen na een eerste screening het advies geen hulpvraag in te dienen;
- Vonden 686 informatieve gesprekken plaats waarbij de hulpvraag uiteindelijk niet verder werd opgenomen;
- Kregen 3.823 personen een afspraak bij een maatschappelijk werker en dit resulteerde in deze beslissingen:

Gedrukt op 100% gerecycleerd papier.

Beslissing	Aantal
Positief	3.213
Negatief	610
Totaal	3.823

Ondertussen werden 1.057 van de 3.213 initieel ingestelde leeflonen afgeschaft.

Op basis van de beschikbare gegevens:

- Kreeg 32% van alle personen die hun uitkering verloren uiteindelijk een leefloon toegekend;
- Is momenteel nog 24% van alle betrokken burgers een actieve klant van het OCMW.

Profiel van de bijkomende instroom

De gegevens hieronder hebben betrekking op de 2.420 personen die in september een actief dossier hadden naar aanleiding van de hervorming van de werkloosheidsuitkering.

Geslacht

Geslacht	Aantal	%
Man	1.469	60,7%
Vrouw	951	39,3%
Totaal	2.420	100%

Gezinssituatie

Situatie	Aantal
Alleenstaand	1.265
Gezin ten laste	800
Samenwonend	378

Leeftijd

Leeftijdscategorie	Aantal	%
18-24 jaar	28	1,2%
25-44 jaar	981	40,5%
45-64 jaar	1.330	55,0%
65+	81	3,3%
Totaal	2.420	100%

Gedrukt op 100% gerecycleerd papier.

Nationaliteit

Nationaliteit	Aantal	%
Belgische nationaliteit	1.661	68,6%
EU-nationaliteit	221	9,1%
Niet-EU-nationaliteit	538	22,2%
Totaal	2.420	100%

De meest voorkomende buitenlandse nationaliteiten onder de actieve BWIT-klanten in augustus 2026 zijn:

Nationaliteit	Aantal
Nederland	109
Marokko	107
Spanje	35
Vluchteling afkomstig uit Eritrea *	25
Vluchteling afkomstig uit Syrië *	22
Vluchtelingen afkomstig uit Irak *	22
Irak	21
Nigeria	20
Afghanistan	19

* statuut OVN-vluchteling

Spreiding over districten en wijken

Het OCMW registreert deze dossiers niet op districts- of wijkniveau, maar volgens de werkingsgebieden van de sociale centra. Een uitsplitsing per district, postcode of wijk is bijgevolg niet beschikbaar.

Een opsplitsing op basis van sociaal centra geeft het volgende resultaat. De grootste aantallen werden geregistreerd bij:

Sociaal centrum	Totaal aantal dossiers
Coevelt	650
Deurne Expo	198
Hoboken en Kiel	188
Wilrijk	173
Arena-Borsbeek	165

Gedrukt op 100% gerecycleerd papier.

Het hoge aantal dossiers in Coevelt houdt rechtstreeks verband met de wijze van organisatie die de stad Antwerpen heeft opgezet. Deze locatie diende als centrale dispatch, zoals toegelicht tijdens de commissie Sociale Zaken van 25 juni 2026.

Kostprijs van het leefloon

Jaar	Uitgaven	Ontvangsten	Stadsbijdrage
2024	€ 97.605.205	€ 80.761.233	€ 16.843.972
2025	€ 103.437.784	€ 92.116.025	€ 11.321.758

Raming 2026 (OMJP)

Voor de totale uitgaven in het kader van leefloon werd binnen OMJP uitgegaan van:

2026	Uitgaven	Ontvangsten	Stadsbijdrage
Leefloon	€ 128.369.793,00	€ 111.160.378,00	€ 17.209.415,00

Voor de bijkomende instroom ten gevolge van de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd werd in de meerjarenplanning 2026 uitgegaan van:

2026 BWIT	Uitgaven	Ontvangsten	Stadsbijdrage
Leefloon	€ 16.322.465,65	€ 15.903.638,19	€ 418.827,46

Personeelsimpact

Voor de opvang van deze bijkomende instroom werd in het oorspronkelijke meerjarenplan 46,75 VTE voorzien:

Niveau	VTE
B4-B5	4,25
B1-B2-B3	34,00
C1-C2-C3	8,50
T	**46,75**

De geraamde personeelskost bedraagt € 3.834.219, waarvan € 855.832 ten laste blijft van de stad.

Op 10 juli 2026 heeft het Vast bureau beslist om dit jaar nog 8,96 VTE bijkomend aan te werven. Deze kostprijs is geraamd op 246.924 euro, waartegenover een subsidie van 113.832 euro staat.

Gedrukt op 100% gerecycleerd papier.

Artikel 60-trajecten

Aantal actieve artikel 60'ers op laatste dag van de maand:

	Aantal art60
31/12/2024	*1178*
31/12/2025	*1252*
30/09/2026	*1526*

Wij hebben enkel cijfers tot 3 maanden na het einde van het werkervaringstraject TWE, andere cijfers zijn niet toegankelijk voor het OCMW omdat de betrokkenen geen OCMW-klant meer zijn.

TWE - VDAB na drie maanden resultaat					
	Werk		*Geen Werk*		*Totaal*
2021	*577*	*38%*	*961*	*62%*	*1538*
2022	*491*	*41%*	*716*	*59%*	*1207*
2023	*362*	*36%*	*646*	*64%*	*1008*
2024	*453*	*41%*	*658*	*59%*	*1111*
2025	*470*	*40%*	*719*	*60%*	*1189*

Duur van het leefloon

In augustus 2026 ontvingen 10.843 personen een leefloon of equivalent leefloon. De verdeling naar duurtijd is als volgt:

Duurtijd	Aantal	%
Minder dan 1 jaar	5.995	55%
1 tot 2 jaar	1.808	17%
2 tot 5 jaar	2.069	19%
5 tot 10 jaar	633	6%
Meer dan 10 jaar	338	3%
Totaal	10.843	100%

Sancties en fraude met afschaf leefloon tot gevolg

Sancties wegens onvoldoende werkbereidheid of beschikbaarheid

Reden	2024	2025	2026
Geen bereidheid tot tewerkstelling	175	257	200
Geen beschikbaarheid op arbeidsmarkt	19	22	0
Sanctie inzake werkloosheid	0	1	0

Gedrukt op 100% gerecycleerd papier.

Onterecht ontvangen leefloon

Jaar	Dossiers	Teruggevorderd bedrag
2024	71	€ 221.226
2025	111	€ 371.367
2026*	91	€ 219.588

* Cijfers 2026 tot en met het tweede kwartaal.

Verwachte bijkomende instroom en financiële impact

Volgens de meerjarenplanning wordt rekening gehouden met:

Jaar	Extra klanten	Uitgaven	Ontvangsten	Stadsbijdrage
2026	1.345	*€ 16.322.465,65*	*€ 15.903.638,19*	*€ 418.827,46*
2027	898	*€ 14.746.264,63*	*€ 13.271.638,16*	*€ 1.474.626,46*

Waarom valt Antwerpen sterk op en dekt de federale financiering alle kosten?

Dat Antwerpen in absolute cijfers sterker getroffen wordt dan andere Vlaamse steden hangt in belangrijke mate samen met de schaal van de stad en het veel groter aantal uitkeringsgerechtigden. Laat ons niet vergeten dat Antwerpen dubbel zo groot is als de eerstvolgende Vlaamse stad.

Bij de eerste uitstroomgolf verloren 596 Antwerpenaren hun uitkering, tegenover 260 in Gent, 82 in Oostende en 81 in Mechelen. Relatief ten opzichte van het oorspronkelijke aantal uitkeringsgerechtigden lag het aandeel in Antwerpen (ongeveer 1,6%) dus niet hoger dan in Gent (1,7%), Oostende (2,0%) of Mechelen (2,1%).

De federale overheid voorziet wel degelijk in bijkomende financiering. Zo geldt voor leefloondossiers die voortvloeien uit de eerste golven van de hervorming een verhoogde federale tussenkomst die geleidelijk afgebouwd wordt (100% in 2026, 90% in 2027, 80% in 2028 en 75% in 2029), aangevuld met bijkomende subsidies voor personeelskosten en GPMI-begeleiding.

Deze financiering dekt echter niet alle kosten. Zowel voor de leefloonuitgaven als voor de bijkomende personeelsinzet blijft een deel van de kosten rechtstreeks ten laste van de stad. De laatste projecties daarvan worden meegenomen binnen de aanpassing van de meerjarenplanning.

Gedrukt op 100% gerecycleerd papier.

Ik hoop u hier mee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groeten,

Nathalie van Baren
Schepen voor sociale zaken en seniorenzorg
Stad Antwerpen | Grote Markt 1 | 2000 Antwerpen

Gedrukt op 100% gerecycleerd papier.